

Socialdepartementet
Enheten för socialtjänst och
funktionshinderspolitik
Diarienummer S2023/03181

Yttrande

Remiss – promemorian om ett förtydligt brottsförebyggande ansvar för socialnämnden

Socialdepartementet har bjudit in Örebro kommun att lämna yttrande över remissen "Ett förtydligt brottsförebyggande ansvar för socialnämnden". Sista svarsdag är den 28 februari 2024.

Örebro kommun ställer sig bakom förslaget men lämnar några synpunkter nedan.

Förslaget innebär samma formuleringar i SoL om att förebygga och motverka kriminalitet, som idag finns kring missbruk. Förslaget är rimligt för det är dit utvecklingen tagit oss.

Det finns redan idag en del på plats inom barn och unga så upplevelsen blir att det inte blir så stora förändringar med detta förslag. Örebro kommun vill påpeka att det genom förslaget blir ett tydligare ansvarstagande kopplat till vuxen och delar kopplat till brottsförebyggande insatser, vilket är bra. Genomgripande vill Örebro kommun peka på att en tydligare riktning från nationellt håll behövs. Detta dels för att skapa jämlikhet i insatserna men dels också för att skapa förutsättningar för verkställighet i uppdraget.

Uppfattning är att på barn och ungdomssidan finns frågorna idag utifrån den mer generella regleringen om att förebygga att barn och unga inte far illa. När det handlar om vuxna har det fokuserats på formuleringar om att stödja brottsoffer och det allmänna om yttersta ansvaret. Detta innebär att på vuxensidan blir det utifrån förslaget därför ett bredare och även mer primärpreventivt uppdrag, inte bara mot de som behöver hjälp för att lämna genom till exempel avhopparverksamheter så som GVI (gruppvåldsintervention).

Det Örebro kommun möjligen anser är negativt är att det inte skrivs ut i lagtexten att det gäller socialt förebyggande och motverkande. Det står visserligen om detta genom "Fokus bör vara den sociala brottspreventionen, vilken syftar till att minska individers risk och benägenhet att begå brott och återfalla i brott snarare än situationell prevention, vilken avser att förändra en plats eller situation där brott kan begås." Utifrån kopplingen till den nya lagen om kommunernas ansvar för brottsförebyggande arbete, anser Örebro kommun att det skulle kunna förtydligas i SoL - så att inte kommuners hela ansvar utifrån den nya lagen per slentrian hamnar på socialtjänsten.

3.5 Socialtjänsten brottsförebyggande arbete – exempel på insatser för att tidigt identifiera och arbeta med barn och unga i riskzon

3.5.1 Tidiga insatser är centralt

Det som oftast är ett hinder kring detta är att det finns en sämre kännedom om varandras verksamheter. Det är därmed viktigt att vi har kännedom om var i preventionspyramiden olika aktörer är verksamma och har ett ansvar. Detta kan den socialpreventiva kartläggningen underlätta. Det krävs också kompetenshöjande insatser hos olika aktörer för att säkra en bred

kompetens kring risk och sårbarhetsfaktorer för att vi på bred front ska kunna arbeta mer förebyggande.

3.5.2 Metoder och modeller för att förebygga normbrytande beteende och kriminalitet

Örebro kommun anser att det krävs ett större nationellt grepp som påvisar vilka av alla metoder som rekommenderas att kommunerna ska använda. Önskvärt är att få en tydligare riktning och förutsättningar för att kompetensutveckla personalen ute i kommunerna. De metoder som marknadsförs är bra men allt för ofta kostnadsdrivande och då innebär det en komplexitet när kommunerna skickar några medarbetare till utbildning. Det blir sårbart och kostsamt.

3.5.3 Föräldraskapsstöd

Det är viktigt att hålla isär vad som är manualbaserade föräldraskapsstödjande program och vad som är stöd till föräldrar. En definition och kartläggning kring vilka aktörer som förväntas arbeta med vad skulle underlätta för kommunerna att tydligt besluta om vem som bär ansvar för vad i detta arbete. Det är en viktig faktor i att säkra trygghet och säkerhet för barn och unga. Örebro kommun har flertalet olika insatser men ett önskemål finns om att det skulle behövas en riktning på kommunövergripande nivå och en definition som klargör vad alla kan åstadkomma och vad socialtjänsten förväntas göra. Handlingsplanen kan bli ett bra verktyg i detta arbete.

3.5.4 Behovsprövade insatser som regleras i lag – kontaktperson och kontaktfamilj

Det är bra för kommunerna ur ett brottsförebyggande perspektiv.

3.5.5 Uppsökande arbete

Det finns fältgrupper inom Örebro kommun och det finns ett stort behov för att kunna arbeta uppsökande då Örebro kommun växer och utifrån fler ålderskategorier.

En reflektion är att det vore bra om insatsen uppsökande arbete kan ledas i evidens för att få fler kommuner att införa funktionen. Det skulle också behövas mer effektkalkyleringar på fältgruppernas uppdrag.

Förekomst av insatser för att förebygga fortsatt kriminalitet och normbrytande beteende.

Det skulle underlätta med en tydlig nationell riktning omkring vilken metod som ska användas för att underlätta och ytterligare stärka upp arbetet. Exempelvis standardiserade bedömningsmetoder.

4. Nya bestämmelser om det brottsförebyggande arbetet

4.1 Socialnämnden ska arbeta brottsförebyggande

Örebro kommun instämmer i att bestämmelserna måste hanteras enligt ramlagskaraktär. Fast det är viktigt när det kommer till förutsättningar det vill säga kompetenshöjande insatser så som exempelvis metoder behöver socialtjänsten en tydligare nationell riktning för att säkerställa evidens, erfarenhetsutbyte och jämförelser mellan kommunerna men också samtidigt behålla den individuella bedömningen som är så viktig för att hitta rätt i floran av insatser. Orosanmälningar är ett viktigt verktyg för att socialtjänsten ska kunna agera i ett tidigt skede.

ÖREBRO

2023-12-22

Ks 1824/2023

4.4 Ansvar för det brottsförebyggande arbetet vilar på fler aktörer

Det är bra att det tydliggörs att det finns andra aktörer med ansvar.

John Johansson (S)
Ordförande
kommunstyrelsen